

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De sacrificio, quod Christus in vltima cœna, & in ara crucis obtulit, &
horum cum sacrificio Missæ comparatione. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

grum, & completum, quod est absurdum, & contra Trident. *sess. 22. cap. 1. & seqq.* Ad secundum admiro consecrationem panis, & vini verum esse sacrificium, quia sub speciebus panis & vini, aeterno Patri eius Filius offeritur sed non utrumque, sed mysticè mactatus, & immolatus. Cum autem vnus tantum speciei consecratione non significetur mactatus, & immolatus, sed ad hanc significationem necessariò vtriusque speciei ut consecratio concurrere debet, ea de causa in vnus tantum speciei consecratione sacrificij essentia non consistit.

8. Hinc primo inferitur iure diuino statutum esse consecrationem sub vtraque specie esse faciendam. Quia iure diuino statutum est consecrationem Eucharistiae sic fieri, vt ea consecratione sacrificium commemoratiuum passionis Christi Domini offeratur, sicuti definitur Trident. *sess. 22. cap. 1. & 2.* At ex dictis constat sola consecratione vnus speciei memoriam passionis eius non recoli sed necessariò vtriusque consecrationem concurrere debere. Ergo iure diuino vtriusque consecratio est statuta. Præterea Trident. *sess. 22. cap. 1. & 2.* expressè affirmat Christum Dominum vtriusque speciei consecrationem Apóstolis, eorumque successoribus præcepisse illis verbis Lucae 22. Hoc facite in meam commemorationem. Neque valet dicere Christum Dominum præcepisse vtriusque speciei consecrationem, sed non simul tamen. Quia præcipit consecrationem, sicuti ipse fecit, at ipse simul vtramque speciem consecrauit: ergo vtriusque consecrationem simul tamen præcepit. Et licet Lucas post consecrationem panis ante calicis consecrationem referat Christum dixisse illa verba, Hoc facite in meam commemorationem, non inde inferri potest solius panis consecrationem fieri posse. Tum quia ipse Lucas indicat post consecrationem calicis id ipsum præcepisse illis verbis: *Similiter, & calicem*, aduerbium enim *similiter* refert subsequenti facta esse sicut & præcedentia. Tum quia Paul. 1. Corinth. 11. post cuiuslibet speciei consecrationem protulit Christum præcepisse id ipsum fieri in sui memoriam. Ergo vtriusque consecratio à Christo præcepta est omnibus sacerdotibus. Ergo nullum est fundamentum asserendi consecrationem vnus speciei sine alia fieri posse. Præterea non constat iure diuino singulis sacerdotibus præceptam esse vilius speciei consecrationem, tamen ordinis sacerdotali præcepta fuerit. Ergo vt præceptum illud Lucae 22. à Trident. declaratum consecrandi vtramque speciem omnes, & singulos sacerdotes attingat, intelligendum est vniu quo consecrare, & sacrificare velint. Tenentur ergo ex obligatione iuris diuini vnus speciei consecratione facta, aliam simul consecrare, Et ita sustinet D. Thom. 3. p. *quest. 74. art. 1. & quest. 80. art. 12. ad 3. & ibi Caietan. quest. 1. Syluest. Eucharistia 1. quest. 5. Dominic. Sotus in 4. dist. 9. q. 1. art. 2. in fine Suar. disp. 43. sect. 3. Valq. disp. 223. cap. 3. & alij apud ipsos.*

9. Secundò inferitur longe probabilius esse Pontificem dispensare non posse: vt in vna tantum specie consecratio fiat, quia dispensare non potest, vt hoc sacramentum consiciatur, absque eo quod sacrificiū offeratur. At essentia sacrificij Eucharistij est vtriusque speciei consecratio, vt probatum est. Ergo non potest dispensare, vt consecratio sub vna tantum specie fiat. Sic ex communi sententia tradit Suar. *disp. 43. sect. 4. specialiter conclus. 3. Valq. dicta. disp. 223. c. 3. num. 20. Regid. quest. 83. art. 1. Aub. 5. in fine, num. 102.* Superest satisfacere argumentis *num. 5.* adductis, quibus probatur posse Pontificem dispensare. vt in vna tantum specie consecratio fiat. Ad primam ex probatione nostræ sententiæ, constat vnus speciei consecratione sacrificium erentum Christi non representari. Ad secundam admitto Pontifici concessam esse potestatem in sacramentorum administratione mutandi, & alterandi prout sibi visum fuerit expedire, salua illorum substantia, nego tamen ad Eucharistia substantiam non pertinere vtriusque speciei consecrationem, cum Eucharistia sacramentum perfectum non sit, in vna tantum specie, sed necessariò vtramque postulet. Ad tertium concedo quemlibet sacerdotem consecrantem principaliter obligatum esse consecratum consumere. Secus vero qui accessorie solum, & ob aliquam sacramentum significationem consecrant, qualiter contingit in nouiter ordinatis: hi enim oblatum consumere non tenentur, cum ad perfectionem sacrificij vnus sacerdotis consumptio sufficiat. Ad quartum admitto eo casu vnicam speciem Christum consecrasse, quia ad sui manifestationem, & discipulorum solatium ea solum sufficiebat, sed inde inferri non debet vnam speciem absque alia consecrari posse, cum sit diuinum præceptum de vtriusque speciei consecratione. Ad quintum nego vnaquam Pontificem dispensasse, neque credendum est Volaterrano, & Onuphrio, tum quia illius dispensationis nec vestigia adiunt. Tum quia Volaterr. non dicit Innocent. dispensasse, vt panis consecratio fieret absque calicis consecratione, sed dispensasse, vt

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars IV.

calix sine vino consecraretur, quod absurdum est, cum non possit Pontifex sacramentorum materiis mutare. Tum quia non apparet occasio, & legitima causa, ob quam hæc dispensatio concessa fuerit, cum nulla prouincia cognoscatur, in qua vinum consecrari non possit. Non enim Christus Dominus sacramentum sui corporis, & sanguinis institueret pro tota Ecclesia, sciens aliquam suæ Ecclesiæ partem eo frui non posse. Quinimo neque excogitari potest ratio honestans dispensationem. Nam cum hoc sacramentum non sit necessitatis, sed vtilitatis, maior vtilitas, & convenientia cernitur, vt ritus sacrificandi integer, & immutatus in Ecclesia perseueret, quam vt excusetur detrimentum quod vni, vel alteri prouincia prouenire potest ex earentia sacrificij dimidiati, & imperfecti. Ad sextum negamus obligationem consecrandi sub vtraque specie ex humano iure prouenire, ex diuino namque prouenit, vt probatum est. Quo posito vt probabilius affirmamus Pontificem dispensare non posse, & ad probationem dicimus in votis, iuramentis, matrimonioque raro dispensare, remittendo nomine ipsius Dei obligationem, qua remissione facta nec votum, nec iuramentum, neque matrimonium ratum persistit, ac proinde non proprie in iure diuino dispensat. Ius enim diuinum, quod nequaquam à Pontifice tolli potest, est quod perseuerante voto, iuramento, & matrimonio raro obligatio nascatur: Quod vero votum, iuramentum, & matrimonium ratum non dissoluantur causa rationabili intercedente, & à legitimo ministro, non est iuris diuini, potius enim ex diuino iure habetur horum dissolutorum potestatem Pontifici commissam esse. Idem dicendum est de residentia parochorum, ex iure diuino obligationem esse, ne parochus absque legitima causa ab sit. At causa legitima intercedente conforme est iuri diuino abesse posse. 11. Aduertunt tamen & bene plures Doctores, præcipue Suar. *dicta disp. 43. sect. 4. conclus. 1. Azor. 1. lib. 10. cap. 19. quest. 3. Laymann. lib. 5. sum. tract. 5. cap. 7. in principio*, sæpè contingere posse, quod sub vna tantum specie consecratio fiat ob impotentiam physicam, vel moralem alteram consecrandi: Vt contingit si consecrata hostia reperias aquam loco vini appositam esse, neque inuenias vinum, quod consecrare possis, vel non inuenias absque magno scandalo, aut sine manifesto vitæ periculo. Quia eo casu dici non potest sub vna tantum specie voluisse consecrare, sed vnus tantum speciei consecrationem permisisse. Aliud enim est sacrificium imperfectum facere, quod ob nullam causam licet, vt bene Suar. *dicta sect. 4. in fine*: aliud imperfectum permittere, quod ex rationabili causa honestari potest.

PUNCTVM III.

De sacrificio, quod Christus in vltima Cæna, & in ara Crucis obtulit, & horum cum sacrificio Missæ comparatione.

1. In ara Crucis Christus Dominus se in sacrificium obtulit.
2. Deinde in vltima Cæna, cum Eucharistiam instituit.
3. Explicantur qualiter sacrificium Missæ cum prædictis conueniat, vel ab eis differat.

1. **C**onstat ex Trident. *sess. 22. cap. 1. & 2.* Christum Dominum in ara crucis se in sacrificium Patri aeterno obtulisse, quia se occidendum obtulit ex intentione recognoscendi Patrem, vt supremum Dominum, vitæque & mortis authorem. Etenim cum Christus Dominus à Patre aeterno fuerit sacerdos constitutus, vt propitiatio esset pro nostris, & totius mundi peccatis, in eorum satisfactionem se ipsum liberè obtulit occidendum: in qua oblatione vt pote libera sacrificium cruentum constitutum est. Neque inde sit Martyres cum seipfos tyrannis occidendos tradunt sacrificium sui obtulisse, quia ipsi non sunt sacerdotes à Deo constituti, vt propriam vitam in sacrificium exponant, neque habent vitam in sua potestate proxima, sed tantum remotam, quatenus se liberè tyrannis offerunt, non tamen iam oblata, & tormentis affecti possunt suam vitam conseruare, sicuti potuit Christus, qui potestatem habebat ponendi animam suam, & iterum sumendi illam quolibet dolore, & tormento affectus, quod ad verum sui ipsius sacrificium necessariò requiritur.

2. Deinde ex eodem concil. Trident. *sess. 22. cap. 1.* certum est Christum Dominum in vltima Cæna cum sacramentum Eucharistia consecrasset, sacrificium sui obtulisse. Nam cum fuerit sacerdos à Patre constitutus secundum ordinem Melchisedech. *Psalm. 109. & ad Hebr. 7.* debebat in sacrificandi ratione cum Melchisedech conuenire. At nisi dicamus sacrificium obtulisse, cum de facto panem, & vinum consecrauit, & sub speciebus panis, & vini se Patri aeterno obtulit,

H 3 obrulit,

obtulit, nulla alia apparet ratio, ob quam cum sacerdotio Melchisedech convenire possit. Ergo dicendum est in ea actione verum obtulisse sacrificium. Præterea de ratione sacrificij est, ut aliquid à sacerdote offeratur, quod ex sui mutatione sufficienter exprimat Deum vitæ, & mortis Dominum esse. At oblatio, quam sui ipse Christus Patri æterno fecit consecrando panem, & vinum, sufficienter expressit Patrem æternum vitæ, & mortis esse autorem, siquidem sub speciebus panis, & vini mysticè mactatus, & verè mactandus oblatus est. Ergo.

3. Ex his facile est explicatu, qualiter sacrificium Missæ cum sacrificio vltimæ Cœnæ, & Crucis conveniat, vel ab eo differat. Et quidem in omnibus his vnicam esse hostiam, vnicumque sacrificium quoad rem oblatam definiuit Tridentin. *sess. illa 22. cap. 1. & 2.* Nam in omnibus his idem Christus offertur, diversimodè tamen. In Cruce offertur cruentè per sanguinis veram, & realem effusionem, in Cena vero, & in missa incruentè offertur, illius sanguinis effusi vera representatione. Quocirca quoad modum offerendi nemini esse dubium potest sacrificium crucis, & sacrificium vltimæ Cœnæ, & quod nos offerimus in Missa diversum esse, tamen quoad rem oblatam idem omnino sit.

Præter hanc differentiam aliæ plures inveniuntur, quæ tamen sacrificij vnitati non obstant, quia non obstant rei oblatæ vnitati. Primò sacrificium Missæ differt à sacrificio cœnæ, & crucis quoad offerentem; nam esto in omnibus sit Christus offerens: in sacrificio cœnæ, & crucis, fuit immediatus offerens ex certa sententia. At in sacrificio Missæ secundum probabilem sententiam est mediatas, licet præcipuus, ministerio enim sacerdotum se Christus Patri æterno offert, quatenus sacerdotes instituit, qui hoc sacrificium offerrent, illique offerre præcepit, & suis meritis impetravit potestatem offerendi. Ex qua differentia alia secunda non mediocriter nascitur, scilicet oblatione in cœna, & in cruce facta Christum Dominum mereri nobis peccatorum remissionem. At oblatione in Missa non mereri, sed quod in vita meruit nobis applicari. Tum quia non est in statu merendi. Tum quia in supradicta sententia non est immediatus offerens qui ex propria libertate se ipsum Patri in Missæ sacrificio offerat, sed sicuti Dominus qui pecuniam tribuit famulo, ut in pauperes distribuatur, non est ipse immediatus distributor pecuniæ, sed famulus, nec ipse in distributione meretur, sed solum in concessione pecuniæ, & voluntate quam habet, ut in pauperes distributio fiat. Sic Christus Dominus se, suæque vitæ, & passionis meritum nobis in hoc sacramento reliquit Patri offerendum, & applicandum tam pro vivis, quam defunctis sacerdotibusque instituit, ut hanc facerent oblationem, & applicationem. Non igitur in hac oblatione, & applicatione, quæ sacerdotum ministerio fit, ipse mereri potest. Tertio differt sacrificium Missæ à sacrificio crucis, & cœnæ, quod sacrificium Missæ fit veriusque via representatio. At sacrificium cœnæ, esto fuerit representatio cruenti sacrificij crucis futuri, non tamen fuit imago alterius incrementi sacrificij. Sacrificium item crucis neque incrementi, neque cruenti sacrificij representatio fuit. Tandem ex loco tempore, & materia aliàs differentias accidentales colligere poteris, sed prædictæ sufficienter.

PUNCTUM IV.

Qui sint offerentes in sacrificio Missæ.

1. Sacerdotes sunt offerentes.
2. Christus Dominus est principalis offerens.
3. An Christus immediatè offerat. Negat Valq. quibus probet.
4. Verius est immediatè offerre.
5. Soluuntur oppositæ rationes.

1. Nemini est dubium sacerdotes potestatem habere hoc sacrificium offerendi, & verè offerre, quia ad hoc ministerium sunt ordinati. Quam potestatem non amittunt, tamen excommunicati, & degradati sint, quia sacerdotalis ordo acceptus, ex quo hæc potestas nascitur, deleri non potest, ut latius prosequitur *Suar. disp. 77. sect. 2. Valq. disp. 226. cap. 1.* Reliqui extra sacerdotem solum dicuntur offerre denominatiuè, & improprie, quia nec ipsi consecrant, neque ad hoc munus sunt deputati. Dicuntur autem denominatiuè offerre quatenus per sacerdotem qui eorum vices gerit Deo munera sibi data offerant, tum postulando, tum stipemtribuendo, tum assistendo Missæ sacrificio.

2. Christus vero Dominus, qui est sacerdos in æternum constitutus est præcipuus, & principalis offerens in hoc sacrificio, ut manifestè colligitur ex Trident. *sess. 22. cap. 2.* & Florentin. in decreto Eugen. IV. Tum quia ipse sacrificium instituit, illique virtutem, & efficaciam suis meritis concessit. Tum quia ipse sacerdotes instituit, qui nomine ipsius,

ipsumque repræsentantes offerrent, eisque sic offerre præcepit in qua voluntate semper perseverat. Quæ rationes sufficere videntur, ut Christus esse, & dici possit offerens præcipuus. Neque inde fit Deum sacrificia antiqua instrumenta dicendum esse offerentem mediis sacerdotibus, tamen infinitam dignitatem illis sacrificiis communicaret, quia nemo sibi ipsi offerre sacrificium potest, neque antiqui sacerdotes nomine Dei instituentis sacrificia Deo offerbant. Est enim id impossibile, cum Deus non sit, neque esse possit sacerdos, cuius nomine Deo sacrificia offerantur. Secus vero procedit in Christo, qui ratione humanitatis, & sacerdos est constitutus, & Deo interior, & nomine ipsius sacerdotes offerre Deo sacrificia possunt.

3. Graue tamen dubium est, an non solum ob prædictas rationes Christus Dominus sit offerens præcipuus, sed quia ipse immediatè, & per se offert tamen sacerdotum ministerio? Negat Valq. *disp. 225. cap. 2. 3. & 4.* adducitque pro se Scorum, Gabrielem, & Corab. qui id expressè non affirmant. Mouetur primò ab inconvenienti, quia si Christus immediatè offerret Missæ sacrificium, ea oblatio meritoria esse quia procedit à persona Deo grata, & cui oblationi promissio mercedis annexa est. Quid ergo ad rationem meriti deficit? Secundò si Apostoli in triduo consecrarent, sine dubio sacrificium Deo offerrent, sicuti nunc offerimus. At eo casu Christus immediatè, & per se ad sacrificium non concurreret, cum non existeret, ergo neque modò concurret. Tertio Christus Dominus non immediatè, & per se consecrationis verba profert, sed mediis sacerdotibus, qui eatenus sacrificium offerunt, quatenus consecrant, cum in consecratione essentia sacrificij Eucharistici sua sit. Ergo si Christus Dominus non immediatè consecrat, quia immediatè non profert consecrationis verba, nullatenus poterit esse immediatus offerens. Quarto hic concursus immediatus Christi ad sacrificium, nec dignitatem Christi, eique personam decete videtur, neque necessarius est ad sacrificij valorem, & efficaciam. Ergo non est asserendus. Quod non deceat personam Christi sic probò. Non enim decet Christum rogare Patrem, ut sui sacrificium per manus Sancti Angeli suscipiat, sicuti rogat sacerdos, ergo neque offerre. Item nec decet Christum, quod ipse immediatè Eucharistiam sumat, ergo neque consecraret. Vtramque enim actionem nomine ipsius sacerdos præstat, & forte in veraque sacrificij essentia consistit. Quod vero hic concursus immediatus ad sacrificij valorem non sit necessarius, inde manifestè probatur. Nam dignitas sacrificij non tam ex dignitate immediatè offerentis, quam ex dignitate rei oblatæ, & virtute quæ illi communicata esse desinitur. Cum ergo Christus Dominus suis meritis impetraverit, quod ipse sub speciebus panis, & vini Patri æterno sacerdotum ministerio offerri possit, ipsique oblationi quantum est ex se virtutem, & valorem contulerit, infinitum, necessarius non est concursus ipsius Christi immediatus.

4. Nihilominus verius censeo Christum Dominum immediatè speciali actu, & affectu hanc facere consecrationem, & oblationem tamen simul cum sacerdotè, & ipsius ministerio faciat. Sic *Suar. disp. 77. sect. 1. Aegid. de Coninch. quest. 83. art. 1. dub. 6. num. 108.* Mouetur quædam dignitatem ex huiusmodi concursu provenire, sicuti proveniret honorationi, quam alteri deferres, si non solum medio legatatio, sed te ipso immediatè illum honorares, apertiusque hoc concursu declaratur qualiter Christus sit sacerdos in æternum, quam si solum mediatè, & remotè concurreret, siquidem hac via non semel, sed in perpetuum offert quoties, sacrificium fuerit. Melius item cognoscitur quomodo sacrificium Missæ eiusdem valoris, & dignitatis sit, idemque sacrificium, ac fuit sacrificium in vltima cœna, & in cruce oblatum, quippe quod non solum ex parte rei oblatæ, sed ex parte offerentis idem est.

5. Neque obstant rationes aduersæ. Non prima, nam ex eo quod Christus sit immediatus offerens, non inferitur oblatione mereri, quia ad merendum pro aliis requiritur specialis Dei acceptatio, & promissio, quam non habent opera Christi, postquam ex hac vita migravit, ne occasio daretur suspicandi non integrè, & perfectè nostram redemptionem meruisse. Ad secundum concedo eo casu Apostolos consecrantes idem sacrificium oblaturos fore, ac modò offerimus, quia esset eadem hostia cum eodem valore, & virtute nomine Christi oblatæ, tamen Christus immediatè non offerret, immediatum enim concursum Christi in sacrificio Missæ non ex necessitate sacrificij, sed ex maiori convenientia adstruimus. Ad tertium nego Christum Dominum verba consecrationis non proferte: profert namque sed sacerdotum ministerio, qui non in propria persona, sed in persona Christi loquuntur dicentes. Hoc est corpus meum. Hic est calix sanguinis mei. Quo modo loquendi hic concursus immediatus non leuiter significatur. Nam si Christus non immediatè consecrationem operatur, ut quid in persona eius, verba consecrationis profertur; reliqua enim sacramenta